

ПРО СИСТЕМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Черевко І.М.

(Україна, Чернівці, Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича)

Аналіз проблем і моделей системи вищої освіти, пошук шляхів для забезпечення її розвитку залишаються традиційно актуальними для педагогічної науки, оскільки вища освіта переживає радикальні зміни щоб відповідати вимогам ХХІ століття.

Практично всі розвинуті країни проводять реформи національних систем освіти, вкладають в них величезні фінансові ресурси. Реформи вищої освіти набули статусу державної політики та пов'язані головним чином із новими функціями вищої школи і підвищенням якості вищої освіти [1].

Підготовка кваліфікованих спеціалістів, що здатні створювати та розвивати нові інформаційні технології і ефективно їх застосовувати на практиці є стратегічно важливим та пріоритетним завданням, яке в значній мірі визначає сьогодні рівень технологічного розвитку країни.

Підвищення якості освітнього процесу та якості випускників стає обов'язковою умовою успішного функціонування і подальшого розвитку ЗВО. Звичних, традиційних способів оцінки вузів, до яких звикли (кількість кваліфікованих викладачів, обсяг бібліотечного фонду, імідж вузу і ін.) в сьогоднішніх умовах недостатньо. Все чіткіше проявляється тенденція зовнішнього контролю якості підготовки фахівців роботодавцями, які хочуть щоб їхні вимоги до змісту підготовки фахівців були задоволені.

Університети повинні відслідковувати постійні зміни в економіці, щоб забезпечити належну підготовку своїх випускників. У той же час, роботодавці вважають, що випускники не є достатньо підготовленими до змін.

Роботодавці очікують нового фахівця який:

- зможе ефективно працювати і застосовувати свої знання негайно,
- матиме гнучкі комунікативні навички,
- буде ефективно використовувати свої знання для стратегічного розвитку,
- працюватиме в проектних групах, сприятиме інноваціям та змінам.

Це веде до значних змін на ринку праці: потрібні працівники з лідерськими навичками, з добрими технологічними та професійними навичками.

Доктор Ф. Харрісон, президент Каліфорнійського державного університету, аналізує, як працює їх університет, щоб їхні випускники були готові до нових викликів [2]:

– поєднує дослідження з навчальними програмами, щоб застосувати їх на практиці,

- використовує командні методи навчання,
- проводить класифікацію курсів, розповсюджує інформацію про них студентам,
- залучає роботодавців та зацікавлених сторін до оптимізації навчальних програм та прогнозування можливих змін,
- приділяє важливу роль використанню інновацій у курсових проектах.

Університет, що реалізує різноманітні ініціативи на основі новітніх технологій, є академічним інноваційним університетом. У старій системі освіти університети мали мало ресурсів займатися наукою і розвивати її. Фінансування наукових досліджень в основному здійснювалось в структурі Академії наук, що призвело до розриву між освітою та наукою. Повернення активних наукових досліджень в університети дозволить зробити зміст університетської освіти більш сучасним та буде сприяти покращенню якості вищої освіти.

Практика підтверджує, що в сфері освіти можна керувати якістю навчання на основі двох складових:

- оцінки знань, навичок і умінь випускників шляхом тестування та інших форм контролю;
- оцінки показників організації, процесу і засобів навчання.

Досвід показує, що переважно інспектуючий стиль роботи над якістю успіху мати не може. У той же час якістю можна і потрібно управляти. Для цього потрібно створювати таку систему забезпечення якістю, яка зрозуміла всім учасникам освітнього процесу, ефективність якої очевидна, впровадження не вимагає значних матеріальних затрат, громіздкого документообігу і зайвої звітності.

Стандарти і рекомендації для забезпечення якості вищої освіти в Європейському просторі [3] більше сфокусовані на тому, що має бути зроблено і менше на тому, як цього досягти. Тому ЗВО України мають велике поле для ініціативи і визначення власних, особливо процесуальних, задач та їх вирішення з урахуванням своїх особливостей.

ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ:

1. Імператив якості: вчимося цінувати і оцінювати вищу освіту : навч. посіб. / за ред. Т. Добка, М. Головянко, О. Кайкової та ін. – Львів : Компанія “Манускрипт”, 2014. – 572 с
2. Harrison D. F. The Role of Higher Education in a Changing World of Work [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://er.educause.edu/articles/2017/10/the-role-of-higher-education-in-the-changing-world-of-work>
3. Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area (ESG) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.britishcouncil.org.ua/sites/default/files/standards-and-guidelines_for_qa_in_the_ehea_2015.pdf